

COLOFON

JAARGANG 29 - NUMMER 4

DECEMBER 2019

Rosmalla (ISSN 0925-2894) wordt drie of 4 keer per jaar uitgegeven onder eindverantwoording van het bestuur van Heemkundekring Rosmalen.
Hoff van Hollantlaan 1R
5243 SR Rosmalen
073-5221832
heemkundekring@kpnmail.nl

www.heemkundekringrosmalen.nl

Bestuur Heemkundekring Rosmalen:

- Rien van den Broek, voorzitter
- Truus Birsak-Verhallen, secretaris
- Henda Pennings-van der Leest, penningmeester
- Rien van Grunsven, lid
- Kitty van der Doelen-Crane, lid
- Wim van Son, lid

Werkgroep Redactieraad `Rosmalla`:

- Gerrit Mol
- Frans Vos
- Michiel van Heumen
- Wil Coppelmans
(lay-out en tekstverwerking)

Productie:

- Druk: Nextprint B.V. den Bosch

Losse nummers:

- €5,50 per uitgave

Kopijadres:

- g.mol@ziggo.nl
Heemkundekring Rosmalen
Hoff van Hollantlaan 1R

Ledenadministratie:

- Kitty van der Doelen – Crane
heemkundekring@kpnmail.nl

Iedere auteur draagt persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn of haar artikel. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd tenzij bronvermelding plaatsvindt.

Inhoudsopgave	Pagina
<i>Redactie</i>	Voorwoord 2
<i>Rob Hoogeboom</i>	Op bezoek bij Arnold de Veer † 2
<i>Redactie</i>	Toneelnieuws uit: Contact (=Indië-nieuws uit 1947) 3
<i>Redactie</i>	Op bezoek bij een spijtoptant 5
<i>Jo Versteijnen</i>	Een moeilijke start na de oorlog 7
<i>Redactie</i>	Oorlogsschade aan Rosmalense woningen 9
<i>Jo Versteijnen</i>	De Striensestraat en De Bergen 11
<i>Driek van Grètte</i>	Reej-u-niej in Hintum 15
<i>Henk de Werd</i>	1980 Het Rosmalense Revuegezelschap 2005 18

Foto voorzijde omslag: Ansichtkaart

Foto achterzijde omslag: Ansichtkaart

Voorwoord

Redactie

Na ons prachtige oorlogsnummer van september nu een wat rustiger uitgave van *Rosmalla*. De beschrijving van het Rosmalense toneel- en revueleven wordt deze keer aangevuld door een verslag van een toneelstuk, wat we vonden in Contact. Dit was een periodiek dat vanuit thuishaven *Rosmalla* gestuurd werd naar de Rosmalense jongens die uitgezonden waren naar het toenmalige Nederlands- Indië. Wat een verschil! Ook vindt u nog een enkel stukje uit de goede oude tijd van Harrie Coppens: Voor u gehoord, waarin ons eigen dialect zo duidelijk spreekt. Veel leesplezier!

Op bezoek bij Arnold de Veer †

Rob Hoogeboom

Enkele maanden geleden overleed Arnold de Veer, Hij was zeer gezien in onze vereniging. Als hommage aan Arnold plaatsen wij een artikel, dat ons lid Rob Hoogeboom schreef voor het blad van onze collega's uit 's-Hertogenbosch.

Redactie

De meeste mensen kennen Arnold van de Veer (1954) als de bedrijfsarchivaris van Van Lanschot Bankiers. Als werkgroep Verzamelaars Hertog Jan zijn wij ook op bezoek geweest bij Van Lanschot: dit verhaal is opgetekend in Kringnieuws van 2013. Vanaf dat moment is Arnold lid geworden van onze werkgroep. Want de passie van verzamelen delen we zeker.

Hij is geboren en getogen in het Hinthamerpark; de bouw hiervan startte in 1933. Arnold heeft een bijzondere videoband waarop de laatste weken/dagen in oktober 1944 van het Hinthamer-park is vastgelegd. De schade aan de vele huizen is hier goed te zien. Hij volgde lager onderwijs aan de Annaschool in Hintham dat in die jaren nog onder de gemeente Rosmalen viel. Daarna volgde hij enkele jaren de LTS in Zuid.

Van Lanschot

Hij was niet zo'n leerling die graag in de schoolbanken wilde zijn. Hij wilde vooral veel naar buiten en leren wat je om je heen zag gebeuren. Priegelen met je handen en onderzoeken. Zijn vader werkte bij de gemeente 's-Hertogenbosch en had vanwege zijn functie veel contact met de heer Van Lanschot. Zijn moeder had een verzekeringskantoor aan huis. Mede daardoor werd Arnold op 8 augustus 1977 bij Van Lanschot in dienst genomen. Hij leerde daar de onderdelen van het bankiersvak. Vanwege de interesse voor historie mocht hij in Den Haag de opleiding bedrijfsarchivaris volgen. Men heeft zich in al die jaren geen betere archivaris bij Van Lanschot kunnen wensen. Een van zijn taken was alle kunstwerken die landelijk in de Van Lanschot filialen hangen en staan vast te leggen en te registreren. Andere voordelen heeft het ook gehad. In 1980 maakte de personeelsvereniging een reisje naar Parijs. Een vrouwelijke collega had haar zus meegenomen op deze reis. Voor Arnold is Parijs echt de stad van de liefde want die zus is nog steeds zijn vrouw. Hij trouwde met haar in 1981 en ze konden al snel een woning in de Begoniastraat in Rosmalen kopen, waar ze nu nog wonen.

Verzamelaar

Hij is een verzamelaar en heeft in het huis zijn eigen

werk- en archiefruimte. In de werkruimte zijn vooral de foto's van hemzelf en van zijn vrouw met hun kinderen en ouders, grootouders en overgrootouders. In de afgelopen tientallen jaren heeft hij veel aan stamboomonderzoek gedaan, zowel van zijn kant als die van zijn vrouw. Zijn vader kwam uit Geffen en zijn moeder uit Empel, een dochter van de sigarenfabrikant De Bekker. Door dit onderzoek is hij veel informatie van Empel gaan vergaren. Maar ook gebruiksvoorwerpen van de sigarenfabriek. Dit is de reden geweest dat Rob van de Laar namens het Stadsarchief dit deel van Arnolds verzameling heeft overgenomen. De vertakkingen in zo'n stamboomonderzoek gaan alle kanten uit. Zo kwam hij voor het onderzoek in Bolsward terecht. Hij heeft nu 100 multomappen met stamboomonderzoek, allemaal genummerd: ze staan in een fraai register. Verder bestaat zijn verzameling uit Bossche en Rosmalense boeken. Een bijzonder boek dat al van generatie op generatie wordt overgedragen is het origineel van de kronieken van Heinsius. Daarin wordt het beleg van 1629 beschreven. Hij bezit ook het boek De Lanschotjes uit 1819 waarin onder andere het probleem van te weinig kleingeld in Nederland staat beschreven. Hij heeft nog meer zaken van Van Lanschot in zijn verzameling. Daardoor kon hij vele jaren de module Van Lanschot voor Boschlogie III verzorgen.

Een andere interessante verzameling vormen de bedrijfs-papierclips. Dat zijn geen gewone paperclips, maar aparte platte, die veel bedrijven voor veel doeleinden gebruiken. Hij heeft er honderden van en allemaal gesorteerd.

In 2000 is hij gevraagd om het archief van de Rosmalense scouting vereniging Sint Tarcisius te ordenen en bij te gaan houden. Dat resulteerde in een scoutingtentoonstelling in de Bron te Rosmalen. Een deel van dit archief is nu ook overgenomen door het Stadsarchief. Bijzonder is het project De Tijdreiziger waar hij samen met Ed Hupkens en Rob van de Laar het Bosch kwartet spel op poten heeft gezet. Het eerste exemplaar is feestelijk in het BAM-gebouw in de Bethaniestraat aangeboden. Die avond is zelfs Maarten van Rossum een lezing komen geven. Het kwartet spel idee is door Arnold verder uitgewerkt tijdens het Rosmalen 1200 Jaar.

Heemkunde Rosmalen

Ook voor de Heemkundekring Rosmalen is hij heel actief. Mede vanwege zijn stamboomonderzoek is hij hier al jaren druk bezig met het bijhouden van bidprentjes, vandaag ook wel gedachtenisprentjes genoemd. Hij zoekt naar familiebanden en sorteert deze op familienaam. Dat is een behoorlijk karwei want er zijn nu al ruim 8500 prentjes in het archief opgenomen. Deze zijn voor iedere belangstellende te bekijken. De Heemkundekring Rosmalen is druk bezig met het digitaliseren van de informatie.

Slot

Het leven heeft ook zijn keerzijde. In Juni 2018 heeft hij een zware operatie moeten ondergaan. Alles met wisselend succes. Er volgden nog vele operaties en eindelijk kon hij begin februari 2019 naar huis. Arnold plukt daar iedere dag die hem nog gegeven wordt.

Toneelnieuws uit: Contact (=Indië-nieuws uit 1947)

Redactie

De plaatselijke toneelverenigingen hebben zich in dit seizoen van hun beste zijde laten zien.

Als eerste trad voor het voetlicht de bekende toneelvereniging "C. en V." die het toneelstuk opvoerde, getiteld: "De Rode Adelaar".

En gezien de grote publieke belangstelling, mag geconstateerd worden dat het drama zeer in de smaak viel. Het stuk speelt zich af in de tijd van de Spaanse burgeroorlog. Jan van Hoof speelde den titelrol op de van hem bekende wijze. Het stuk was zeer effectvol, vooral door de uniformen en de diverse oorlogsgeluiden. Ik wil even een korte inhoud van het stuk vertellen.

Aan het front in Spanje is in een boerderij een commandopost ingericht, waar de vliegeniers hun gevaarlijk:

werk moeten uitvoeren. De commandant (H.Tibosch) en zijn mannen ondervonden veel last van de Rode Adelaar, die tot de linkse partij behoorde. Hij was een stoutmoedig en dapper vliegenier en bestookte regelmatig de post met zijn bommen en mitrailleurvuur. Hij is zelfs zo stoutmoedig dat hij weet door te dringen tot in de commandopost; hij 'overmeestert' daar een militair en komt zodoende in het bezit van belangrijke documenten, waardoor hij achter militaire geheimen komt. In dienst van de rechtse partij is een officier die op zich neemt om de Rode Adelaar te vernietigen. Deze officier ontmoet toevalligerwijze een pater die, voordat hij naar Spanje ging, reeds een goede vriend van hem en zijn familie was. Uit hun gesprek bleek dat nog een broer van den officier in Spanje moet vertoeven. Uit het verdere verloop blijkt dit de Rode Adelaar te zijn. Laatstgenoemde wordt gevangen genomen en opgesloten

in een cel waar hij ter dood veroordeeld wordt en er zijn laatste uren doorbrengt. De Pater wil hem geestelijke bijstand verlenen, maar deze godloochenaar weigert alles. De spanning stijgt ten top, wanneer de broer zijn uniform wil ruilen met dat van de Rode Adelaar. Laatstgenoemde laat zich na lang tegenstribbelen overhalen en wil ontvluchten, maar op het laatste moment wordt het complot ontdekt. Dat verder alles nog op zijn pootjes terecht komt spreekt vanzelf.

Medespelers waren, Jan van Hoof, H.Tibosch, H. v.d. Heijden, Cor v.d. Berg, Jan Wetzer, Theo Vos, Guus Verzantvoort, H. Coppens, Janus Spierings, Janus van Nuland en Wim v.d. Plas.

Regie & Tony Schmeink.

Een geheel ander toneelstuk werd opgevoerd door de voor een jaar opgerichte toneelvereniging van de R.K.J.B.

Zij voerde n.l. op het prachtige kerstspel "Peerke de Sukkelaar". En gezien de 5 opvoeringen mag geconstateerd worden, dat 't succes enorm was. Deze jonge toneelvereniging is op de goede weg en zal in de toekomst nog zeker van zich laten horen.

In Peerke de Sukkelaar werd iedere rol zonder uitzondering, goed gespeeld en het zou niet eerlijk zijn, namen te noemen, daar alle spelers lof toekomt. Hier volgt dan een korte inhoud van het stuk.

In een klein grenscafé, in de buurt van België komen enige smokkelaars te samen en besluiten om met Kerstnacht hun beroep uit te oefenen. Peerke de Sukkelaar een vriend van de waard komt op bezoek teneinde een stukje te eten. De smokkelaars, ongelovig als ze zijn, halen Peerke er door, en plagen en gekscheren met hem, met zijn groot geloof in de Lieve Vrouw. Een der smokkelaars vertelt Peerke dat O.L.Vrouw v.d. dikke eik iedere nacht om 12 uur precies haar standplaats verlaat, en naar den Hemel gaat om een gunst te vragen en Peerke besluit om 's nachts eens te gaan kijken. Hij sukkelt naar het bosch waar hij O.L.Vrouw ziet (deze rol werd prachtig vervuld door Liesje Hermans) en als de klok 12 uur slaat begint O.L. Vrouw tegen hem te spreken. Peerke vraagt haar om de smokkelaars te bekeren en O.L.Vrouw beloofd hem dit in de Hemel te gaan vragen. Peerke deelt de smokkelaars mede dat hij naar O.L.Vrouw van de dikke eik is geweest en dat zij tegen hem gesproken heeft. Gij begrijpt dat Peerke er danig doorgehaald wordt, maar ze beloven toch met hem

mee te gaan. Daar het inmiddels Kerstavond is geworden en de smokkelaars met suiker en boter de grens over willen vragen ze Peerke als voorpost, omdat op Kerstnacht niemand bereid was om mee te gaan, anders zijn ze niet bereid om met Peerke mee te gaan. Peerke vindt het goed en is reeds voor 12 uur op de aangewezen plaats, maar kan den dikke eik niet vinden, evenmin als den Driekoningenzanger Lewieke Wiewa die kerstliedjes langs de huizen aan het zingen is. Laatstgenoemde vertrekt evenals Peerke die zijn maatjes tegengaat. Intussen komen de smokkelaars op de afgesproken plaats maar kunnen den dikke boom niet vinden.

Vooral de Zwarte is angstig, maar zijn maat brengt hem over de moeilijkheden heen. Peerke is intussen als voorpost vertrokken, maar wordt door de commiezen aangeschoten en komt zwaar gewond bij de smokkelaars terug. Als de klok 12 u. slaat in de Kerstnacht verschijnt O.L.Vrouw wederom en vraagt de smokkelaars hun leven te beteren. Zodoende verloopt dit ook tot een goed einde. Tot slot verdient vermelding het prachtige decor van Jan Verstegen. Zo'n decor is in Rosmalen nog nooit geweest. Het was een zwaar maar schitterend karakterstuk, dat zonder uitzondering goed is vertolkt. Medespelers waren Lies Hermans, Harry Coppens, Ben Tibosch, Hendrik v.d. Biezen, Jos v.d. Biezen, Jac.Westerlaken, Janus Coppens, Jan van Crey, Jan van Wanrooy, Jos Dollevoet en Gret Heymans. De regie was in goede handen bij Jan Venroy!

Voor de leden van de Grote en Kleine B. Familie werd in de zaal van Jo Verstegen door de toneelgroep uit Kaatsheuvel opgevoerd "De eenzame hoeve". Vooral de rol van de gebochelde, werd prachtig vertolkt. Er was tevens nog een loting zodat iedereen tevreden was. Na afloop van dit stuk gaf de regisseur nog een toegift ten beste, hetwelk geweldig in de smaak viel bij het publiek.

Dus Rosmalen heeft de laatste maanden op toneelgebied flink kunnen genieten.

En tot slot we hebben een nieuwe zaal, n.l.'n grote danstent van Karel de Veer, waarin plm. 600 man geplaatst kan worden, deze zaal werd enige weken geleden voor 'teerst gebruikt, er werd een-stuk opgevoerd ten bate van een nood- kerk in Venlo.

De volgende keer hoop ik jullie weer wat te kunnen vertellen wat er in Rosmalen heeft plaats gehad.

Cheerio

Op bezoek bij een spijtoptant

Redactie

Samen met Tiny Kappen ging eind oktober redactielid Gerrit Mol naar Udenhout. Daar woont Netty Hogedoorn-Verhallen, inmiddels 97 jaar oud. Ze heeft een prachtig handgesneden Mariabeeld aan onze heemkundekring geschonken. Wij waren benieuwd naar haar motieven, al deed de naam Verhallen ons al wat vermoeden. En inderdaad, we troffen een bijzonder krasse vrouw die een fabelachtig beeldende herinnering heeft.

Al snel bleek dat Netty al eerder een schenking deed aan onze heemkundekring. Het betrof een dienblad dat eind

2015 naar Rosmalen kwam. Jo Versteijnen heeft daaraan destijds een artikel gewijd, zie Rosmalla jaargang 27, nummer 1

Netty is in 1922 in Udenhout geboren. Ze woonde met haar ouders van 1924 tot 1946 in Rosmalen. Ze maakte er de crisisjaren en de oorlog mee. Ze ging er naar school, maar moest als oudste van 7 kinderen al vroeg veel hulp verlenen in de drukke huishouding. Het gezin woonde in de omgeving van de Striensestraat, de huidige Oude Dijk. Vrij kort na de oorlog verhuisde het gezin terug naar Udenhout om daar te gaan wonen in het café van Netty's ouders. De oma daar was vrij jong overleden en hulp was dringend nodig. De verhuizing viel Netty zwaar. "Van een arbeidersbuurt naar een rijk boerendorp", zo omschrijft Netty de verhuizing. Ze bleef in haar hart een Rusmollese, en dat is ze nog steeds. In ons gesprek van ongeveer een uur zijn tientallen Rosmalense namen de revue gepasseerd. Gelukkig wist Tiny veel namen te plaatsen.

Natuurlijk kon de vader van Netty niet van het café leven. Vader werkte daarom in Eindhoven. Netty ging als jonge vrouw werken als naaister in 's-Hertogenbosch. Udenhout had toen nog een station, dus de reis naar de stad was niet al te moeilijk. Ze verbleef er van maandagochtend tot vrijdagavond. Dan kwam in het weekeinde het werk in het café. Netty had daar een hekel aan. Ze moest te veel dronkemanspraat aanhoren, waarover ze natuurlijk moest zwijgen. Er kwamen veel mannen in het café, die redeneerden: "Als ik één pilsje drink, krijg ik thuis op m'n donder. Als ik zeven biertjes drink ook, maar dan hoor ik het niet meer!"

Tijdens de bevrijding kreeg het gezin Engelse en Canadese militairen in huis gelegerd. Daar moest voor gezorgd worden. Als tegenprestatie leverden de militairen zelf het voedsel. Netty hield warme vriendschappen over aan deze soldaten en er zijn later nog verschillende keren bezoeken

Het aan de Heemkundekring geschonken Mariabeeld

over en weer gebracht.

Er kwam een moment dat de ouders van Netty het café overnamen. Netty heeft later nog twintig jaar voor haar moeder gezorgd. Haar man werkte aanvankelijk in de schoenenindustrie, maar werd later gevraagd om als portier, later als bode, te komen werken bij psychiatrisch

ziekenhuis Reinier van Arkel in 's-Hertogenbosch. Daar had hij veel contacten met de bewoners en maakte hij veel plezierige, maar zeker ontzettend droevige zaken mee. Hij heeft er vaak voor gezorgd dat bewoners alvorens ze de straat opgingen, eerst van een jas voorzien werden. Netty en haar man hadden veel bewondering voor de inzet van de verzorgende broeders van Reinier van Arkel. Dat werd anders toen er meer leken kwamen te werken.

Netty en haar man Chris Hoogedoorn kregen helaas geen kinderen. Dat gaf hun de gelegenheid voor veel vrijwilligerswerk. “Ze wisten onze Chris altijd te vinden en hij heeft heel veel voor het gilde van Udenhout betekend.”

Diverse onderscheidingen vielen hem ten deel, waaronder het ereburgerschap van Tilburg (Udenhout valt onder de gemeente Tilburg). Netty zelf bleef niet achter: ze zingt nog heel vaak bij het bejaardenkoor in de kerk. Ze moet dan wel met rolstoel en al op het podium getild worden.

Daarnaast hebben Netty en haar man heel wat afgereisd. Paus Johannes XXIII had daardoor het geluk dat hij Netty de hand kon drukken!

Toen deze Rosmalense vrouw ouder werd, kreeg ze gelukkig veel hulp van een nichtje en ze heeft ook zeer goed contact met een werkster.

Toen haar man Chris op 22 juli 1986 bij Reinier van Arkel met vervroegd pensioen ging, liet Netty via kunsthandel De Laat een handgesneden beeld van de Zoete Moeder van Den Bosch maken. Chris was een trouw bezoeker van de Zoete Moeder in de Sint-Jan. Het is een prachtig beeld van waarschijnlijk Canadees hout. Zeer gaaf en warm aanvoelend. Omdat haar hart altijd in Rosmalen gebleven is, weet ze geen betere bestemming dan onze heemkundekring. In 2018 al kregen we, zoals gezegd, van haar een prachtig dienblad, door haar man gemaakt. Het is aan ons om aan beide objecten een goede bestemming te geven. Hopelijk gebeurt dat nog eens in een goede huisvesting. De naam Netty Hoogedoorn -Verhallen zal dan nog heel lang in onze herinnering blijven!

Correctie Rosmalla juli 2019

Schrijver Ad van Liempt van de serie “Gevelstenen en namen van panden in Hintham liet ons weten dat hij in aflevering 3, pagina 14, (juli 2019) vergeten was de naam van de fotograaf van de boerderij in de Elststraat te vermelden. Die prachtige foto is gemaakt door Ronald van Grinsven.

Een moeilijke start na de oorlog.

Jo Versteijnen

*Bij een schenking van een aantal artikelen en foto's over de wijk(raad) Maliskamp vond ik een artikel van **Martien der Kinderen** over zijn start met een jongens-school kort na de bevrijding. Zeer interessant om dit artikel te plaatsen in een Rosmalla van dit jaar.*

Wie was Martien der Kinderen

Martien (Marinus) is geboren in Rosmalen op 17 juni 1917 als zoon van Marinus der Kinderen en Adriana van Esch . Vader was metselaar van beroep. Martien is in Rosmalen overleden op 27 juni 2001. Hij was getrouwd met Johanna Spierings uit Berlicum. Hij was vanaf de oprichting van de Heemkundekring Rosmalen (1989) 12 jaar lang een zeer gewaardeerd en actief lid. Ook schreef hij enkele interessante artikelen voor de Rosmalla.

Ter gedachtenis aan

Martien der Kinderen

echtgenoot van
Jo Spierings

Geboren te Rosmalen op 17 juni 1917
Overleden te Rosmalen op 27 juni 2001.

Als goede katholieke jongen was Martien voorbestemd om priester te worden. Al gauw zag hij in dat zijn toekomst eerder lag in het opleiden van kinderen, dan van kinderziektjes. Hij ging naar de kweekschool.

Het was in de tijd van grote werkloosheid waarvan hij met vervoer vertelde, dat er met grote sigaren moest worden betaald om voor de klas te mogen staan in plaats van salaris te ontvangen. Ook over zijn ervaringen met Brabantse mensen kon hij kleurrijke herinneringen ophalen in zijn eigen Rosmalens dialect. Pas veel later, toen alle ellende van de oorlog was verdronken, was hij in staat om over zijn verzetstadien te verhalen. Ook de toen ontstane vriendschappen werden weer aangehaald en nieuwe werden gesloten onder het genot van

een borreltje en een sigaretje. Die smaakten hem trouwens altijd goed.

Martien heeft zich in zijn lange leven niet alleen ingezet voor Jo en zijn dochters, maar ook voor de Rosmalense gemeenschap. Zo heeft hij zijn sporen verdiend als penningmeester van de Harmonie St. Cecilia, als actief lid van de Heemkundekring Rosmalen en het Wit Gele Kruis. Zijn beroep als onderwijzer en hoofd der school bracht met zich mee dat vele Berlicumse en Rosmalense mannen, die hij nog onlangs ontmoette, hem herinnerde als "de mister" van wie ze, verdiend een draai om de oren kregen, een persoonlijke ervaring die tot anekdote is geworden.

We zullen Martien, de Mister, herinneren als een markante persoonlijkheid die op zijn bescheiden wijze mensen behulpzaam was. Die zeer vaak anderen tot steun was in hun zoeken naar historische feiten over Rosmalen, Berlicum en de 2^e Wereldoorlog. Ondanks deze belangstelling voor het verleden was Martien een man die met beide benen in de eenentwintigste eeuw stond.

Zo zal hij in onze herinnering voortleven.

J.M. der Kinderen-Spierings
kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkind.

Bidprentje van Martien der Kinderen

Het verhaal van Martien der Kinderen

Toen ik na de oorlog in september 1945 naar Maliskamp kwam om met het onderwijs aan jongens te starten - een meisjesschool was er immers al enkele jaren - waren de omstandigheden in elk opzicht bar slecht. Ik begon er in een somber, klein lokaal achter de kerk met 45 leerlingen, verdeeld over drie leerjaren. Banken en leermiddelen waren oud en versleten, geleend of gekregen van andere scholen. De speelplaats was een zandvlakte bij het kerkhof en aanvankelijk was de schoolbel een oude granaathuls.

Brandstof was er te weinig, dus we stookten groen hout van gekapte dennen die er volop groeiden in de bosrijke omgeving. Mijn leerlingen, opgegroeid in de oorlogsjaren, vormden een ongebonden vrijheidlievend troepje, dat maar weinig regelmatig onderwijs gekend had. Het "nieuwe schooltje" tartte ook elke vorm van hygiëne! Het waren allesbehalve ideale omstandigheden om met een nieuwe school te beginnen.

Een sociografisch rapport uit de eerste jaren na de oorlog zegt van Maliskamp: De autochtone bevolking bestaat voor het grootste gedeelte uit bouwvakkers, die in tijden van bittere armoede in geheel Nederland of Duitsland werk zochten. De gemeenschap heeft hun in hun leven niet meer dan armoede geschenken. Psychologisch worden deze mensen dan ook gekenmerkt door een grote vrijheidsliefde. Typierend hiervoor is het feit, dat er in weinig plaatsen zoveel clandestien geslacht werd in de oorlog als juist in de Maliskamp. Verder staat er in hetzelfde rapport: Een groot deel van deze mensen woont in kleine bedompte huisjes, her en der verspreid, veelal nog verstoken van waterleiding en elektriciteit. Ook een stratenplan is er niet. Het zijn overigens bijzonder hartelijke mensen met een door de jaren heen gerijpt en verminderd oordeel. Het gemis aan cultuurspreiding zal er wel schuldig aan zijn, dat men hier culturele belangstelling tevergeefs zoekt. Een ongunstige factor in deze wijk. Er bestaan hechte familiebanden en er zijn vele grote gezinnen. Men heeft hier contacten met de buitenwereld amper nodig.

Ik citeerde deze beschrijving van het naoorlogse Maliskamp om U een indruk te geven van de situatie van onze school in die eerste jaren. Dat het bijzonder hartelijke mensen zijn in het "Maliskampse" heb ik in de loop der jaren ondervonden en dit heeft mij er toen wellicht toe doen besluiten om er te blijven. Ik heb er nooit spijt van gehad!

Allengs werd alles beter. Van driemansschool werden we in 1951 een viermansschool met acht leerjaren, maar we zaten nog in noodlokalen. Tot 1953 duurde deze noodsituatie. In september 1953 konden we eindelijk de nieuwe school aan de St Jozefstraat in gebruik nemen. We waren er zeer gelukkig mee en de gehele gemeenschap vierde volop feest.

Toen in 1965 het hoofd van de meisjesschool, zuster Bernarda, met pensioen ging, werden beide scholen samengevoegd tot een gemengde school. weliswaar in twee ge-

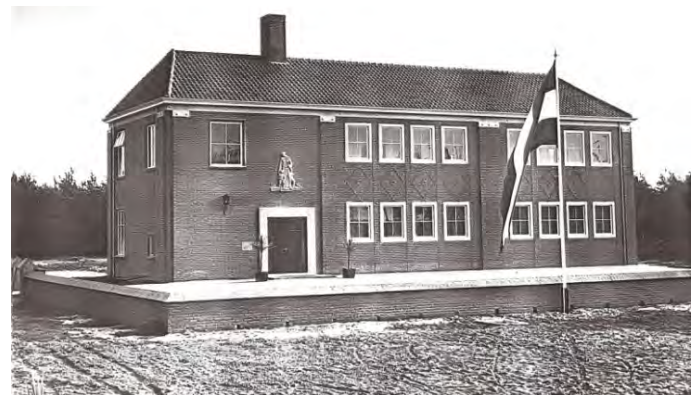
Zuster Bernadette met haar klas

bouwen. Het vorige zowel als het tegenwoordige bestuur stelde alles in het werk om tot de uitbouw van een volledige basisschool te komen. Na vele moeilijkheden gelukte het in de zomer van 1972, de laatste goedkeuring te verkrijgen voor verbouwing en uitbreiding. Met grote dankbaarheid en vreugde en ook een zekere

De jongensschool van Maliskamp

trots zijn wij het nieuwe schooljaar 1973-1974 begonnen in een riant vernieuwd schoolgebouw, ook wat meubilair, inventaris en leermiddelen betreft, een nieuwe school die de toets der kritiek kan weerstaan. Een school waar menig schoolbestuur jaloers op kan

De vlag uit bij de opening oktober 1973

zijn. Ik vertolk voorzeker de mening van heel het team, wanneer ik zeg dat we zeer gelukkig zijn en met meer arbeidsvreugde zullen werken aan een optimale alzijdige vorming van onze jeugdige generatie.

*Martien der Kinderen
schoolhoofd van 1945 tot 1980*

Oorlogsschade aan Rosmalense woningen

Redactie

De toenmalige gemeente Rosmalen stuurde op 24 april 1946 een brief aan de N.V. Exploitatiemaatschappij Eigen Woonbezit i.o. in Amsterdam. Daarin werd meegedeeld dat de volgende personen hun woning helemaal verloren hebben:

Wijk A (Heeseind)

T. Heijmans
M. Hoedemakers
H. Hoedemakers
M. v.d. Heuvel
J. v.d. Donk
Wijk B (Binckhorst, richting Nuland)
A. van Nistelrooij
J. van Grinsven
J.A. van den Bosch
H. Kerkhof
B. van den Meulenreef
Tricotagefabriek
W. van Rooij
Geerdina Maas
G. Vissers
F. Heesakkers
L. Heesakkers
G. Hoedemakers
W. van Zoggel
J. van Zoggel

Wijk D (Molenhoek, Oude Baan en Maliskamp)

R. van Eibergen-Santhagens

Wijk F (Sprokkelbosch, Bruggen en Kruisstraat)

G. Westerlaken
L. Voets
A. van Hoof
F. Schippers
J. Vos
J. Pennings

Wijk G (Dorp, Bergt en Heinis)

J. van de Lee
L. Kersten

A. Pennings
M. de Jong (Bakkerij)

Wijk E (Hintham)
G. Geurts

30 april antwoordt de directeur van “Eigen Woonbezit” dat de genoemde personen een brochure krijgen toegezonden en dat zij in een persoonlijk gesprek toelichting kunnen geven. Hij vraagt wanneer dat bij het gemeentebestuur kan en waar hij kan overnachten. “Linnengoed wordt medegebracht.”

De burgemeester van Rosmalen geeft in een volgende brief drie locaties aan voor de gesprekken: Café “Juliana” in de Stationsstraat, de heer J. Schel in het café in de Dorpstraat en Café “Het Gildehuis”, eveneens in de Dorpstraat. De directeur van Woonbezit kan bij particulieren overnachten of in Hotel “Bosch en Hei” aan de Rijksweg.

Het is mij niet bekend of dit alle woningen zijn die tijdens de oorlog helemaal of gedeeltelijk verwoest zijn. Het zullen er vast meer geweest zijn. De vernielingen in de aan Hintham grenzende woonwijk (Seringenstraat enz.) vielen natuurlijk onder de gemeente 's-Hertogenbosch.

In dit verband zal het bij velen onder onze lezers bekend zijn dat na de oorlog veel boerderijen, ook in Rosmalen, herbouwd zijn met een forse bijdrage van de overheid. Als illustratie plaatsen wij een foto van een tegel die in de gevel van de herstelde of nieuw gebouwde boerderijwoning werd geplaatst.

BUREAU WEDEROPBOUW BOERDERIJEN

district	is Hertogenbosch		bouwno
rayon	id.		Rosmalen 73
eigenaar	H. Creij		Bestekno
pachter	id.		5 Hertogenbosch 391
architectenbureau	H. Tibosch te Berlicum.		
Plan voor de bouw van een boerderij te Rosmalen, Striense straat G170.			aantal bladen 1
			blad no 1
<i>BESTEKTEKENING</i>			
schaal	1:100	gewijzigd door	op
datum	27 Febr. 1950		29-2-1950
getekend	<i>[Handwritten Signature]</i>		
gecontroleerd	<i>[Handwritten Signature]</i>		
de architect	<i>[Handwritten Signature]</i>		
opmerkingen			

De Striensestraat en De Bergen

Jo Versteijnen

In de reeks Rosmalense straten van toen, dit keer de Striensestraat met aansluitend de noodwoningen op de Bergen. Deze noodwoningen werden kort na de bevrijding op enkele plaatsen binnen Rosmalen gebouwd om de woningnood te ontlasten.

Hoe zag de omgeving van de Striensestraat er kort na de oorlog uit? Op oude kaarten zien we nog de eerste naam van deze straat nl. de Striemensestraat, genoemd naar het stuk grond dat daar lag "De Striemen". Later werd het Striensestraat, maar in de volksmond was het beter bekend als de Creijenstraat omdat er zoveel families van Creij woonden. De straat liep vroeger vanaf de huidige Nieuwendijk, als afscheidingsweg langs de polderrand tot aan de Heinis om bij het huidige rotonde aan de Reitscheweg aan te sluiten op de Heinisdijk.

Woningen aan de Nieuwendijk

De Striensestraat

We beginnen onze wandeling bij de Nieuwendijk waar op de hoek de vier woningen op een verhoging stonden. In deze woningen woonden rond 1945 de families J. Vos, A. Verhoeven-Bloks, A. Verhoeven-Krol en E van Pinksteren. In het eerste huis aan de noordzijde van de Striensestraat woonde de familie A.School, gevolgd door de boerderij van Bert en Willem van Creij.

Naast deze boerderij stond de boerderij van Hein van Creij. Zoals zoveel boerderijen had ook dit pand veel schade opgelopen en is in 1947 herbouwd. Langs deze boerderij liep

Boerderij van Willem en Bert van Creij

een smal zandpaadje naar het voetbalveld van ODI/OJC dat een stukje verder in de polder lag. De huidige woning van de familie van Wanrooij was toen nog niet aanwezig, die is in 1947 pas gebouwd op de plek waar hij nu staat. Aan de overzijde van deze woningen stond de boerderij van Marinus van Grunsven.

Tegenover de aansluiting van de Dorpsstraat met de Striensestraat werd in 1947 op de open plek de boerderij van Piet van Wanrooij gebouwd. Ook deze boerderij is in het kader van het plan wederopbouw Boerderijen gebouwd. In de gevels van de toen herbouwde boerderijen ziet men nog de tegel zitten Een dertig meter verderop komen we bij de boerderij van de familie van L. van Grinsven. Moeder van Grinsven was ook een van Creij namelijk Betje. Ook Lenard en Betje zorgden weer voor een grote familie zoals

Mooie boerderij van Marinus van Grunsven

Hein en Doortje van Creij met kinderen

Boerderij Lennard van Grinsven

in die tijd normaal was. Van deze familie waren vooral de zonen Sjaan en Bert in Rosmalen bekend omdat ze dagelijks met hun melkwagen de melk bezorgden in Rosmalen. Naast de boerderij van Lennard van Grinsven staat/stond een blok met kleine huisjes die in eerste instantie door drie gezinnen werden bewoond.

Rond 1945 woonden daar de gezinnen van H.v. Meurs, J.v. Venrooij en N.v. Venrooij. (Klaasje). Van deze drie wo-

Eerst een bouwval, nu een sierraad.

Boerderij Piet van Wanrooij

ningen is nu één woning gemaakt en is, na de bouwval die het eens was, met zijn weelderige bloemen omgetoverd tot een aanwinst voor de straat.

Vanaf deze woning(en) is de volgende foto gemaakt met zicht op de Lambertuskerk met op de voorgrond de schuur bij de boerderij van Bert Voets.

De volgende woning werd bewoond door de familie C. Baars met daarnaast de boerderij van Piet Van Creij. Tot slot komen we bij de boerderij van Jan van Creij. Dit gezin is tijdens de bevrijding zwaar getroffen. Zowel vader

Zicht op de kerk vanuit de Striensestraat

Boerderij Piet van Creij

Boerderij Jan van Creij

**Bewoners huizen begin Nieuwendijk.
Bewoners van de hiervoor behandelde panden in drie verschillende jaren**

	1945	1954	1964
G168	E.v. Pinksteren	no 2 A. Vos	verdwenen
G167	A. Verhoeven-Krol	no 4 L. v.d. Donk	„
G166	A. Verhoeven-Bloks	no 6 L. Heesakkers	„
G165	J. Vos	no 8 J. Vos	„

Bewoners huizen Striensestraat ten Oosten van de kruising Dorpsstraat

G168a	A. School	no 1 C. Hartogs	C. Coenraad
G169	W&L v. Creij	no 3 W&L v. Creij	W&L v. Creij
G170	H. v. Creij	no 5 H. v. Creij	H.v. Creij
G162	M.v. Grunsven	no 8 M. v. Grunsven	P.v. Grunsven

Bewoners huizen Striensestraat ten Westen van de kruising Dorpsstraat

-----	nog niet bebouwd	no 7 P. v. Wanrooij	P.v. Wanrooij
G171	L. v. Grinsven	no 9 L. v. Grinsven	L&E v. Grinsven
G172	H.v. Meurs	no11 Fr. v. Beekveld	C. Baars
G173	J.v. Venrooij	no13 W. v. Lokven	H.v. Schijndel
G174	N.v. Venrooij	no15 C. v. Venrooioj	C.v. Venrooij
G174a	C. Baars	no17. C Baars	P.T.v. Creij
G175	P.v. Creij	no19 P. v. Creij	P.v. Creij
G176	wed. v. Creij	no21 wed. v. Creij	wed. v. Creij

Bewoners noodwoningen De Bergen

	1945	1954	1964
	Nog niet bebouwd	G189f no 4 F. Werst	J. Geerts
	„	G189g no 6 H. v.d. Ven	H. v. d. Ven
	„	G189h no 8 W. v. Schijndel	onbewoond
	„	G189j no 10 W. Rovers	A.v.d. Donk
	„	G189k no 12 J. v.d. Sluis	M.v. Malsen
	„	G189l no 14 P. Klouwels	A. Vissers
	„	G189m no 16 J. Schel	onbewoond

Jan als dochter Lien werden op maandag 23 oktober 1944, terwijl ze terugkeerden van een bezoekje bij de broer van Jan, Em van Creij die in de Dorpsstraat een winkel had, getroffen door granaatscherven en overleden beiden bijna pal voor hun huis in de Striensestraat.

Verder was er in de Striensestraat geen bebouwing. Ik weet nog dat kort na de bevrijding van Rosmalen een aantal tanks in de Striensestraat stonden te vuren naar de overzijde van de Maas, waar de Duitsers nog zaten. We gingen met jongens uit de buurt even kijken, maar werden snel weggestuurd omdat het veel te gevaarlijk was als er teruggeschoten werd. Een stuk verderop in de Striensestraat heeft nog lang een aangeschoten Crom-welltank gestaan en er is ook een V-1 neergekomen, waar een flinke krater in de grond het bewijs van was.

Dit waren de diverse bewoners van de hiervoor behandelde panden in drie verschillende jaren. Tussen de Striensestraat en de dijk van de Bergt was een verbindingsweg De Bergen. Na de bevrijding werden op enkele plaatsen in Rosmalen houten noodwoningen gebouwd om de woningnood te verlichten want veel huizen waren vernield door het oorlogsgeweld. Ook op De Bergen werden zeven van deze woningen gebouwd en die zijn tot half jaren zestig bewoond geweest. Rond 1960 werd er in Rosmalen een wielervedstrijd gehouden en die kwam ook door de Striensestraat en De Bergen. De winnaar van deze koers was trouwens Jan

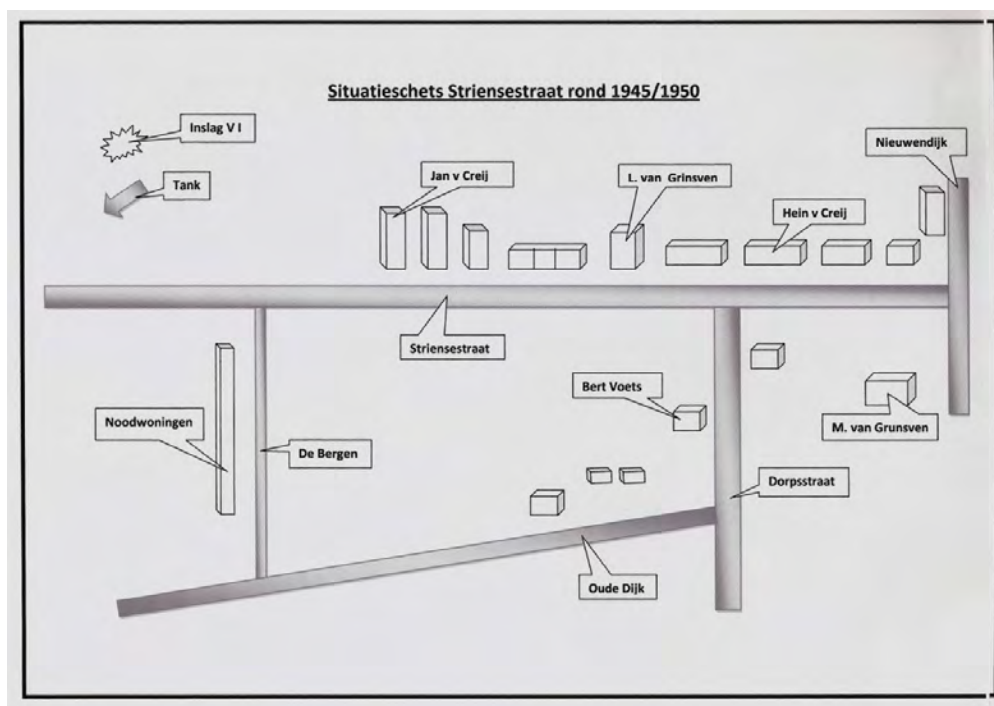

Defecte tank in Striensestraat (arch. Jos Korsten)

Jansen. Dezelfde Jansen die in 1968 de Ronde van Frankrijk wist te winnen.. Deze noodwoningen zijn half jaren '60 afgebroken en daarna heeft De Bergen zijn huidige vorm gekregen. Zo was de situatie bij de Striensestraat en De Bergen rond 1945/1950

Geraadpleegde bronnen: 1945 - Wel gestorven niet vergeten (A.vd Elzen)
1954- van wijknummers naar straatnamen (M.v Heumen)
1964- Vademecum gemeente Rosmalen
Foto,s archief Heemkundekring Rosmalen

Reej-u-niej in Hintum

De jongens van de tweede klas, die mi de mister van d'n bèkker, 10 km liepen bij de Airbone tocht in Oosterbeek. Ammel jungskes van 7 of 8 joar oud. Veul van hullie kwaamp de mister op de reej-u-niej van de Annaskool wir tege. Deze foto zit in het familiearchief De Werd en mag uiteraard niet voor andere publicaties gebruikt worden.

Driek van Grètte

“Ooh, ók wir in 't tûrp hier.” Ik verskoet 'r lèlluk af en kiek benaùwd um. 't Waar sakkerju de mister van d'n bèkker. We skudde mekare de haand. 't Waar al wir lang geleje dè we mekare gezien han. Ès ik me niej vergis waar dè bè d'n oorrewinkel in de Ròthausstroat. “Nog nèt in Rusmolle?”, vroeg ik neiskierig. “Ge zult 't niej geleuve, Driek, mar ik ben nor 'n skon reej-u-niej geweest in Rusmolles Hintum. Ge wit dè doar vruuger gin skool waar. Nou waar d'r ók gin leerplicht, krèk es nou; dus wier diej skool ók niej zo hard

gemist. Altèd en overall zitte d'r wèl 'n por haushouwes tussen, die d'r jong toch nor skool stuurden èn dè waar dan nor Rusmolle of nor Den Bosch. Niej bè de deur èn zeker niej in de winterdag. Nou moet doar rond 1810 unne Bòzzelie gewoond hebbe, die zèlf mi 'n skooltje begonne waar. Hij kos wè rekenen èn kos ók wè leze èn skrève in de Nederduijtsche taal, zoès de Nederlandse taal vruuger hiette. De skoolopziender hurde doar wè af èn din op 't ròthaus, zeg mar de raatkamer in de Lambèrtuskerk, op af en hij stont 'r op, dè de geminte in Hintum mi 'n èchte skool begos. Zo rond 1822 wier d'n bouw van 'n ècht ge-

mintehaus en 'n skool in Hintum tegelijkertèd onbesteejt. 'n Openbare skool, dè waar mar héél gewóón. En Lam-bèrtus van Erp wier d'n uurste echte skoolmister doar. Lötter wier dieje mister nog bürgermister van Rusmolle ók nog ók nog óók. Hij volgde de Siepkese op. Pas rond 1922 kwaamp 'r gelijkstelling van onderwijs en kwaame hier in 't zùije de kattelieke skoole in bild. Pestoor van Thiel

prikte sondus in de kerk over de nèj kattelieke skool die zu gonge beginne en gèllie snapt wèl, dè die hil openbare skool in Hinthum leeg liep. De geminte treurde doar niej um en gaaf de lege openbare skool over on 't kattelieke skoolbestuur. De openbare skool wier de Annaskool in Hintum mi mister Broeren es uurste hoofd van de kattelieke skool vur jonges en vur durskes, umdè-t-'r te wènnig

Dees foto krieg de mister van Wiljo van Alebeek op de reej-u-niej. Dè klèin mènneke., zowè in 't midde op de foto is Wiljo. Wiljo waar de klèinzoon van kolenboer Mrienus van Alebeek in Hintum en ók de klèinzoon van Gerrit van den Berg, kolenboer in Rusmolle. Kolenboer Mrienus van Alebeek hi nog oit 'n nèj èppelras geteuld. 't Waare "skoolmisters"zin ie. Verrèkte koaj! Vur de vèrkes dus! Grèt de Werd hi treinwagons, overgeloaje op vrachtwages vol mi brikètte van Gerrit van den Berg in z'n skuur gehaad. Vur d'n ove van d'n bèkker, mar de kachel in de keuke brande d'r ók sackerjuus goed op, zo goed, dè de mister van d'n bèkker es héél klèin jungske, doar `wel 's neve de kachel op de grond lèkker laag te sloape. Dèt ie toen zonne rug flink verbrand hi, nimme we mar op de kóóp toe. Gelukkig hi Mieje van Geurde uit de Krommenhoek hum van de pèijn afgeholpe mi overléze en 'n gebedje. Ge kunt 't geleuve of niej, mar 't hielp. 't Janke hiel op en doar ware ze thaus al grif blèij mi. Dees foto zit nou in het familiearchief De Werd en 't gebruik is éénmalig en niet vur aander publicaties..

kènder waare vur 'n aparte jonges èn mèskesskool. Zèlf, zin de mister van d'n bèkker, hit ie op diej Annaskool gestoan van 1962-1968.

Nou krieg de mister 'n tedje geleje 'n trillefóontje van René van der Velden, die in 1966 bè hum in de klas hi gezete. Hij waar toen 8 joar geworre en moeg traktere op snuupkes en mi d'n bùil mi snuupkes ók rond goan bè de aander skoolmisters en de juf van de uurste klas. Via de tillefóon liet ie wete dèt 'r 'n reej-uniej waar bè 't Zunneke in Hintum langs de weg. Of de mister ók zin ha um te komme. Ik spraak af 'n uurke m'n èige te loate zien en gaaf ók de adresse dur van mister van Roosmalen èn mister van Kèssel. Mi z'n drieje waare we de innige van dieje ted diej nog leefde. Juf Lüers en mister de Vries en mister Vriens 't hoofd der skool ware intusse gesturve. Ès vurberèijng gong'k wè zuuke in m'n èigeste familiearchief, aldus de mister van d'n bèkker, èn hij vond 'n skon oûw foto uit 1966 van de Woudlopers, de skoolwandelklup. René v.d. Velden, Johnny Bekker, Michiel van Heumen, Harrie Beekwilder, Harrie Gremmé, Rudi Swanenberg, Frans Baudoin, Marcel Bosboom... Ammel jungskes van 8 joar, mar inmiddels ammel rond de 61 joar, manne mi baarde en snorre èn rimpels niej te vergete. Nou han ze gelukkig ammel unne plèkstrip mi durre naam d'rop op hullieje bloes zitte. De herkenning waar niej moeilijk. Oûw herinneringe wiere opgehoalt èn ze kieke d'r sakkerjuus van op dè de mister van d'n bèkker nog zo veul van hulliej wies. Hans Hoffschlag waar d'r ók. "Mister, wè witte gè van men?", vroeg ie. "Nou Hans, ès ik 't irlijk mag

zegge, (èn dè moeg) wè waarde gè toch lùij op skool. Noit zin." 't Klopte ók nog ók nog óok. Hj ha nog veul skole gehaad nõdien, mar gin één afgemakt. Gelukkig toch nog goed z'n brood kunnen verdiene in d'n horeca. Frans van Rijckevorsel van Kessel waar d'r ók. Hij wier herinnert ès unne stille, nètte jongen. "Zeg maar braaf"zin ie. Mar Frans waar toch mooi notaris geworre.

Pètje af! Pètje af ók vur Kees van Meel èn Hans Vos. Vaklùij!! Wòr vènde tegeswórdig nog zo'ne goeie illektriesjèn èn loodgieter, die oew hausklusjes vur oew oplost. Gezellig gebuurt mi veul èn vur dè de mister d'r èrg in ha waar 't tijd um te sluite doar in 't Zunneke. Ès gèllie over 10 joar wir zo'ne reej-u-niej organiseert dan zal ik 'r niej mer zen, zin de mister, want dan zit ik tege de 90 òn. Nou ze ware d'r van overtuigd dè'k 'r dan nog zu zen, want ze vonne dè'k 'r nog jong uitaag. 'n Skonder kompliment kunde toch niej krège. De Annaskool in Hintum is niej mer. Afgebroke, zó ès veul oûw skoole in Rusmolle, mar de goei herinneringe blève vortleve bèj al die jonges èn durskes, die doar oit op gezéte hebbe. Zo'n reej-uniej is doar 't bewijs af. Witte trouwes wie d'r ók op dees Annaskool hebbe gezéte? Ja, doar kèkte gèllie van op. Christina Ensel èn d'r zusje Chellie Ensel. Wurrum krieg Christina Ensel wèl unne stroatnaam in Rusmolle èn Chellie niej? Bèij zen ze in 'n concentratiekamp umgekemme. Hulde òn de mister van d'n bèkker, diej Chellie Ensel ók uit de archieve van de Annaskool wies op te duike. Geminte, wèrk òn de winkel dus!

Voor u gehoord 62

Dè ister inne mi lappe op z'n boks.
(Al kinderen uit een eerdere relatie.)

Diej is niej in de wieg gesmoord.
(Oud toen ze stierf.)

Hij hi z'n kloppe weggezèt.
(Overleden.)

Wè 't vrouwke gèire mag, eet 't mènneke elken dag.

Hij lopt neffe z'n schoen van grutsighèd.
(Opschepper.)

'n Aauw huis en 'n jong vrouw dè moete hebbe, dan hède-
de altèd wè te knutsele.

Opgewermde koffie is noit zo lekker.
('n Tweede echtgenoot (e) is tweede keus.)

D'n dieje melkte niej in 'n mèndje.
(Laat zich niet foppen.)

De koningin zei mij zonèt:
"Ik moet met spoed iets kwijt,
Dus wijs me even het toilet
Voor ik je onderscheid."

Alles wè 'ne vent meer hi ès unnen aap is meegenomme.

Dan schèt er wel 'n kreij diej nou nog gin kont hi.
(We zien wel als het zover is.)

M'n neus gift ès 'n vorse koe.
(Gezegd wanneer men erg verkouden is en 'n lopende
neus heeft.
'n Vorse koe is een koe die pas gekalfd heeft en die veel
melk geeft.)

1980 Het Rosmalense Revuegezelschap 2005

Henk de Werd

Deel 4 =slot

In deel 3 hebben we uitgebreid stil gestaan bij de perikelen rond de annexatie van Rosmalen, die uiteindelijk leidde tot een samenvoeging van Rosmalen en Den Bosch. Geen annexatie dus, maar een samenvoeging om het leed wat te verzachten. Gelukkig kunnen we er nu hartelijk om lachen. We waren een deel van de stad geworden, maar de naam Rosmalen ging niet van de kaart en Driek van Grètte schreef zijn boek: En we blève Rusmolle. Een deel van de stad..... De achtste revue duwde ons keihard met onze neus op de feiten. "Stadsefratsen". Wat moet dat zeer gedaan hebben!

Revue nummer 8: 1997: Stadsefratsen

Na het toneelstuk "Onze schoonzoon is unne Bosscheenaar", een sluitstuk van de strijd om de zelfstandigheid van Rosmalen, volgde een nieuwe revue. Den Bosch en Rosmalen waren één gemeente geworden. Gingen we nu naast onze schoenen lopen? Kregen we stadse streken of bleven we toch liever gewoon Rusmolle? De hele problematiek werd gepresenteerd in "Stadsefratsen".

Hoe vind je elke keer opnieuw weer een geschikte titel voor een nieuwe revue? Daar heb je de actualiteit voor nodig. In dat opzichte zat 't het Rosmalense Revuegezelschap goed mee. Rosmalen was samengevoegd met Den Bosch en de boeren van ons dorp raakten door de ontelbare regels en regeltjes van de rijksoverheid in Den Haag en de mogelijke uitbreidingsplannen van Den Bosch steeds meer in de problemen. Deze grondgedachte werd nader uitgewerkt, waarmee "stadsefratsen" een feit was.

"Stadsefratsen is een heel herkenbaar verhaal. Een getrouwd stel is het zat. Al die regeltjes en vergunningen, waar je je hier aan te houden hebt: Nederland, wij zijn weg! Het echtpaar is lid van verenigingen en daar vertellen ze: We gaan weg. Ze moeten afscheid gaan nemen. En met het afscheid nemen komen de positieve herinneringen boven. Een stukje weemoed. Hierover praten ze wel met vrienden, maar niet met elkaar. Samen blijven ze gewoon inpakken en denken van elkaar dat ze graag weg willen...", aldus Marijke Weidema in Het Rosmalens Nieuwsblad van 26 maart 1997. De teksten en liedjes kwamen uit de pen van Hans Eijkemans, Sjef Hamers, Alex Hoedemakers, Mia van der Pasch, Henk Verzandvoort en Ton de Vos, die onder leiding van Ruud v.d. Laar werkten. Daarmee konden de oude getrouwen van de toneelgroep, aangevuld met Annette Bosch, Hans Eijkemans, Ben Geerts, Marcel van Houtum en Moniek Maas ras aan de slag. Choreografe Anja Vos toog met haar balletgroep aan het werk. Nieuwe gezichten waren hier Angelique Ender, Mary Ex en Diana Hartogs. Het orkest, onder leiding van Han v.d. Heuvel, onderging een ware metamorphose met maar liefst 8 nieuwe orkestleden: Paul Ex, Edwin Jaspers, Rob Manders,, Carla van Rens, Rutger van Rens, Frank van Sonsbeek, Ankie Vissers en Marij Wingens. "Stadsefratsen, 'n voortreffelijke dorpsrevue", kopte ons Rosmalens Weekblad De Molen op 9 april 1997 en het blad vervolgde: "Niet alleen de fraaie affiches brachten de nieuwste revue onder de aandacht. Ook was er alle aandacht gegeven aan de verdedere ambiance. Er was een mooi programmaboekje met veel uitleg over medewerkers en teksten van de liedjes. Er waren prachtige decors die snel wisselden om de vaart erin te houden en ook de kleding van de dansgroep mocht er zijn. De leden daarvan brachten met veel verve hun optredens. Een compliment ook voor de leden van de toneelgroep die de 14 onderdelen van de revue met veel bezieling op de planken zetten. Het verhaal was dat een jong boerenechtpaar uit de Kruisstraat het niet meer zag zitten in Rosmalen. Een forse belastingaanslag, in het midden bleef of het een OZB-aanslag betrof, werd de druppel die de emmer deed overlopen. Jaap en Ans besluiten te gaan emigreren naar Canada, gesterkt door de verhalen van Trug nor

Programmaboekje: Stadsefratsen en het bewijs van toegang. Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.

Vruuger. De verkoop van hun boerderij levert de nodige problemen op. Een schimmige makelaarster heeft er wel een koper voor, maar dat is een louche projectontwikkelaar die van Rosmalen een groot Las Rosmalen wil maken. De nieuwe situatie, Den Bosch en Rosmalen samen, komt regelmatig ter sprake. De Groote Wielen wordt een kolonie van Den Bosch. De eerste piramide in Rosmalen met beheerder Kobus, de vertrouwde gemeentewerker, die moeilijk passend werk kan vinden.. Ook als beheerder van de zandverstuiving ziet hij het niet zitten, totdat daar een groep zigeuners neerstrijkt om een bruiloft te vieren. Een vrouwencafé is ook wat nieuws, evenals de inrichting van het centrum met sexclubs en een casino. “een echte stad met dans, drugs en alles wat erbij hoort”, aldus de projectontwikkelaar. Dat gaat de boeren te ver en die komen in verzet. “Oprotten met die stadsefratsen”. Het Rosmalens volkslied wordt dan ook met veel emotie gezongen. Kobus wordt ook nog ingezet als beheerder van de Rosmalense plas en een heuse “onderwaterscène” wordt mooi uitgevoerd door de dansgroep. Ook de kledingcontainers krijgen de aandacht en dan blijkt dat de eigen bewoners best nog afgedragen kleding kunnen gebruiken. Kobus wordt tenslotte ook nog tot beheerder van de fietsenstalling bij het station benoemd. Kobus de ex-gemeentewerker wordt heel spontaan en met veel hilariteit gespeeld door Jos van Ieperen....Twee echte dorpstypetjes worden leuk gebracht door Bep van Herpen en Lien van de Els. In elke scène komen zij wel in beeld en zorgen voor de nodige lachsalvo's met originele teksten. In het algemeen kan worden gezegd dat deze revue brengt wat men er van mag verwachten: Een avond vol plezier en echte ontspanning. Daaraan heeft de gehele groep bijgedragen. De tekstschrijvers, de decorbouwers en niet te vergeten het revueorkest en de andere medewerkers achter de schermen. We kunnen het Rosmalens Revuegezelschap alleen maar een groot compliment maken. Stadsefratsen is beslist een aanrader.” Voor de medewerkers achter de schermen mocht het bestuur (Mien van Zuijlen - Geerts als voorzitter, Alex Hoedemakers als secretaris, Sjaak Kitslaar als penningmeester, Lambert Heijmans bestuurslid technische zaken en Ans van den Broek bestuurslid belast met de public relations) een beroep doen op: Wim van Son als toneelmeester; Frans v.d. Els, Remco Kitslaar, Sjaak van Nuland, Henry Otten en Peter van Roosmalen voor decors en techniek; Ad van Houten en Jacy van Hooy voor licht en geluid; Wilma van Dinther en Mien van Zuijlen voor de kleding; Will van den Broek, Huib Burmanje, Roos Craane, Anja van Griensven - Hoedemakers, Els de Hoop, Astrid Kortenhorst, Elly Kradolfer, Miriam Neerven, Riek van Nuland en Ad van Oosterwijk voor grime en haarverzorging.

Afscheid nemen van de boerderij in Rosmalen op de Kruisstraat....

Het viel het boerenechtpaar zwaar. Heel toepasselijk was

dan ook het lied: Die boerderij in Rusmolle.

Die boerderij in Rusmolle

Die boerderij in Rusmolle waar ik gebórré ben
Daarvan wil ik een liedje zingen

Tussen m'n herinneringen

Ik zing ut nie zozeer vur jou,

Ik zing ut veul meer vur mèn

Die boerderij in Rusmolle waar ik geborre ben

In ut vurjaor koeien buiten

Vogels fluiten, koeien buiten

En ons vader met un tèi, naar de wèi

Echt waar..... echt waar

En in de zomer gras gaon hooien

En mar hooien en mar strooien

En ons moeder waar dan aan 't klooien

Onweer, zin ze: Gauw gaan hooien!

Die boerderij in Rusmolle waar ik geborre ben

Daarvan wil ik een liedje zingen

Tussen m'n herinneringen

Ik zing ut niet zozeer vur jou,

Ik zing ut veul meer vur mèn

Die boerderij in Rusmolle waar ik geborre ben

En in 't najaar èrpel rapen

Nie van die kleintjes, mar van die knapen

Eerst in de mand en dan in zakken

En soms in rotte vatten

En in de winter knolgruun plukken

En mar bukken en mar rukken

En kouwe handen als bevrore

Of ge oew vingers waart verlorre

Die boerderij in Rusmolle waar ik gebórré ben

Daarvan wil ik een liedje zingen

Tussen m'n herinneringen

Ik zing ut nie zozeer vur jou

Ik zing ut veul meer vur mèn

Die boerderij in Rusmolle waar ik gebórré ben

Die boerderij in Rusmolle

Die boerderij in Rusmolle

Die boerderij in Rusmolle waar ik gebórré ben.

Èn in dees boerderèj ben ik dik geweest um nog 'n roggebrèijke noa te brenge. Via de zèjdeer nor binne wor 't kèij donker waar. Nog 'n deur èn doar zate Kobus èn Jòntje in d'n hèrd brood te éte. Ieder 'n èij d'rbè, hardgekókt. Jòntje mi de kat d'rbè. Uurst 'n hèpke van dè èij op 't lippelke vur Jòntjes, dan 'n hèpke op 'tzèlfde lippelke vur de kat èn dan wir vur Jòntjes èn dan wir vur de kat. Dè waar dus in diej boerderèj in Rusmolle....

*Die boerderij in Rusmolle, nij wòar ik gebòrre ben, want dè waar in de bakkerèj, mar wòar ik wèl 's kwaam..... Zo maar een toepasselijke foto uit 1956 van de boerderij van Kobus en Jòntje de Kèp op "de Bèrgt" in Rusmolle.
Links: Kobus en Jòntje bij de voordeur van hun boerderij.*

*Die boerderij in Rusmolle....
De boerderij in St. Jan (zie de gevelsteen) van Toon Pennings in het Sprokkelbosch. Beide foto's zijn door Henk de Werd gemaakt en zijn geplaatst in zijn Rosmalen collectie in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.*

*Die boerderij in Rusmolle....
Deze zandpad liep van de Heer en Beekstraat (ter hoogte van fietsenmaker Jan van Drunen) naar de Molenstraat (ter hoogte van bakkerij Verbiesen). Links zien we het pas gemaaid koren. Rechts een, inmiddels gesloopte, boerderij. Op de achtergrond bakkerij Verbiesen. Deze foto werd door Henk de Werd gemaakt en zit in de Rosmalen collectie van Henk de Werd.*

Die boerderij in Rusmolle...Links: De boerderij van Driekske Korsten op de Kruisstraat. Op de gevel lezen we het jaartal 1872 en rechts de boerderij van Klaas van Liempt aan de Schoolstraat. Hier vindt men nu "de Lambertusterp".

Volgens traditie zou er in 1999 opnieuw een Rosmalense revue op de planken gezet moeten worden. Helaas, het bleef bij een toneelstuk, een blijspel "Als ik de lotto win..."

1999: Als ik de lotto win.....

Als ik de lotto win is, net als "munnen schoonzoon is een Bosschenaar", een blijspel van Ruud de Ridder uit Antwerpen, echter omgewerkt naar de Rosmalense situatie door Ruud v.d. Laar. De mensen herkennen dan ook echte Rosmalense personen en situaties. "het nieuwe blijspel is een spetterend lachspektakel vol herkenbare Rosmalense humor. Jos van Ieperen als Guus Kreij, Mia van der Pasch als Lia zijn vrouw en Annette Bosch als dochter Patricia staan, samen met Bert Kerkhof, Bep van Herpen, Bas van Noort, Tonny Kappen en Wendy Heijmans garant voor een avondje ongecompliceerd Rosmalens theaterplezier dat eigenlijk niet gemist mag worden. Guus Kreij, een uitgebluste vijftiger, is boekhouder bij aannemer Hoedemakers. Samen met zijn (Bossche) vrouw Lia en dochter Patricia woont hij op de eerste etage van een flat in Hintham-Zuid. Guus, die thuis nogal onder de plak zit, mag van zijn vrouw en dochter amper zijn mond open doen en zich vooral niet bemoeien met het aanstaande huwelijk van Patricia met Antoine van der Doelen (Tonny Kappen), zoon van een rijke drogist (Bert Kerkhof). Op zijn moeilijke momenten vindt Guus troost bij zijn collega en beste vriend Bennie van Boven (Bas van Noort) maar vooral bij de illusie dat hij ooit eens de lotto zal winnen. Als dat gebeurt..... dan gebeurt er ook wat....Mocht deze droom werkelijkheid worden voor Guus en Bennie geen

probleem, ze zijn op alles voorbereid.", aldus De Molen van 12 mei 1999.

Het stuk blijkt een groot succesnummer. Marianne Nuijten kopt in het Brabants Dagblad van 29 mei 1999: "Rosmalens Revuegezelschap schittert in nieuwe komedie" en zij vervolgt: "De laatste jaren is het vrij stil geweest rond het Rosmalens Revuegezelschap. Maar met het blijspel "Als ik de lotto win...." Heeft de vereniging zich gisteravond in De Kentering met een geweldige klapper weer volop in de goede positie gezet..... Alles zat mee: Zeer ervaren spelers die in het Rosmalens dialect in volle vaart, met veel humor en prachtige mimiek over geld en mooie vrouwen praatte..... Het stuk is helemaal op Rosmalense situaties geprojecteerd. Een leuke vondst, die voor heel wat geniffel bij het publiek zorgt. De hoofdrolspeler Jos van Ieperen, die als pa Guus Krey de underdog en de schlemiel speelt, maakt er een echte glansrol van....

Patricia's, vriend Antoine van der Doelen, blijkt een kwal: een fysiotherapeut met een zeer geaffecteerde stem en bekakte manieren. Ton Kappen, toch op en top een Rosmalenaar, zet deze "masseur" levensecht neer. Antoine heeft het niet van vreemden: zijn moeder en vader hebben het ook hoog in hun bol...." Aan deze productie werkten zo'n dertig revueleden mee, vooral achter de schermen. Het werd het zoveelste succesnummer van het Rosmalens Revuegezelschap.

Revue nummer 9 2000: Efkes nakaarten

In het millenniumjaar 2000 bracht het Rosmalense Revue-

Nieuw blijspel Rosmalens Revuegezelschap

Na het grote succes van "Munne schoonzoon is een Bosschenaar" waaraan 1.850 bezoekers veel plezier beleefden, brengt het Rosmalens Revuegezelschap op 28, 29 en 30 mei 1999 een nieuw blijspel op de planken van De Kentering met als titel "Als ik de lotto win...!!"

Evenals "Munne schoonzoon..." is ook dit stuk geschreven door Ruud de Ridder en wordt het geregisseerd door Ruud van de Laar. Ruud de Ridder is een Antwerpenaar die al 47 blijspelen heeft geschreven waarvan velen een groot succes opleverden. "Als ik de lotto win...!!" is een van zijn succesvolste stukken. Dat deze schrijver in de belangstelling staat blijkt wel uit het feit dat het 'Echt Bosch' Tejater ook weer een stuk van de Ridder op het programma heeft staan voor oktober 1999. Ook John Leddy komt samen met Ruud de Ridder en het 'Echt Antwaars' Teater naar het Theater aan de Parade in december 1999 met het stuk 'Daar bij die molen'. De stukken van Ruud de Ridder worden omgezet naar de Bossche en in het geval van "Als ik de Lotto win...!!" naar de Rosmalense situatie. Ruud van de Laar regisseert veel stukken en komt al voor de zesde keer naar De Kentering. Bij de repetities was het al een vrolijk gedoe en binnenkort kan elke Rosmalenaar weer zijn of haar lachspieren in beweging zetten.

Rosmalen

Het nieuwe blijspel is een spetterend lachspektakel vol herkenbare Rosmalense humor. Jos van Ieperen als Guus Krey, Mia van der Pasch als Lia zijn vrouw en Annette Bosch als dochter Patricia staan, samen Bert Kerkhof, Bep

van Herpen, Bas van Noort, Tonny Kappen en Wendy Heijmans garant voor een avondje ongecompliceerd Rosmalens theaterplezier dat eigenlijk niet gemist mag worden. Guus Krey, een uitgebluste vijftiger, is boekhouder bij aannemer Hoedemakers. Samen met zijn (Bossche) vrouw Lia en dochter Patricia woont hij op de eerste etage van een flat in Hintham Zuid. Guus, die thuis nogal onder plak zit, mag van zijn vrouw en dochter amper zijn mond opendoen en zich vooral niet bemoeien met het aanstaande huwelijk van Patricia met Antoine van de Doelen (Tonny Kappen), zoon van een rijke drogist (Bert Kerkhof).

Op zijn moeilijke momenten vindt Guus troost bij zijn collega en beste vriend Bennie van Boven (Bas van Noort) maar vooral bij de illusie dat hij ooit eens de Lotto zal winnen. Als dat gebeurt... dan gebeurt er ook wat... Mocht deze droom werkelijkheid worden, voor Guus en Bennie geen probleem, ze zijn op alles voorbereid. Aan deze produktie, onder leiding van Mieke de Koning, werken zo'n dertig mensen mee, vooral achter de schermen. "We hebben er alles aan gedaan om deze uitvoeringen tot een succes te maken", weet Ruud van de Laar. "De mensen moeten beslist komen kijken". Kaarten zijn op de bekende plaatsen in Rosmalen verkrijgbaar ad fl 7,50.

*De Molen, weekblad voor Rosmalen 12 mei 1999.
Rosmalen collectie van Henk de Werd.*

gezelschap een heuse kerstrevue, onder de veelzeggende titel "Efkes nakaarten". In haar voorwoord schrijft de voorzitter, Mien van Zuijlen – Geerts: "Aan deze productie is met man en macht gewerkt door onze leden, samen met een aantal gastartiesten. Wij hopen u een bruisende

afsluiting van het jaar 2000 te bezorgen met dolkomische sketches, meeslepende muziek en zang en spetterend danswerk..."

Het bestuur bestond in 2000 uit bovengenoemde voorzitter, secretaris Ad Tibosch, penningmeester Martien Romme en Fred Ligthart voor de public relations.

De regie was wederom in handen van Ruud van de Laar, die geassisteerd werd door Mieke de Koning.

"Rosmalense kout in vrolijke kerstshow", kopte het Brabants Dagblad van 28 december 2000. Jilco Duindam vervolgt dan: "Humor voert de boventoon in de Rosmalense revue. Maar de vele wisselende decors, kleurrijke kostuums, onverwachte 'special effects' en enthousiaste zangeressen die een medley van romantische liedjes zingen, maken de vrolijke kerstshow in De Kentering compleet. Het Rosmalense Revuegezelschap heeft er dit jaar dan ook 55.000 gulden tegenaan gegooid en in Ruud van

Het Rosmalens Revuegezelschap

TOEGANGSBEWIJS

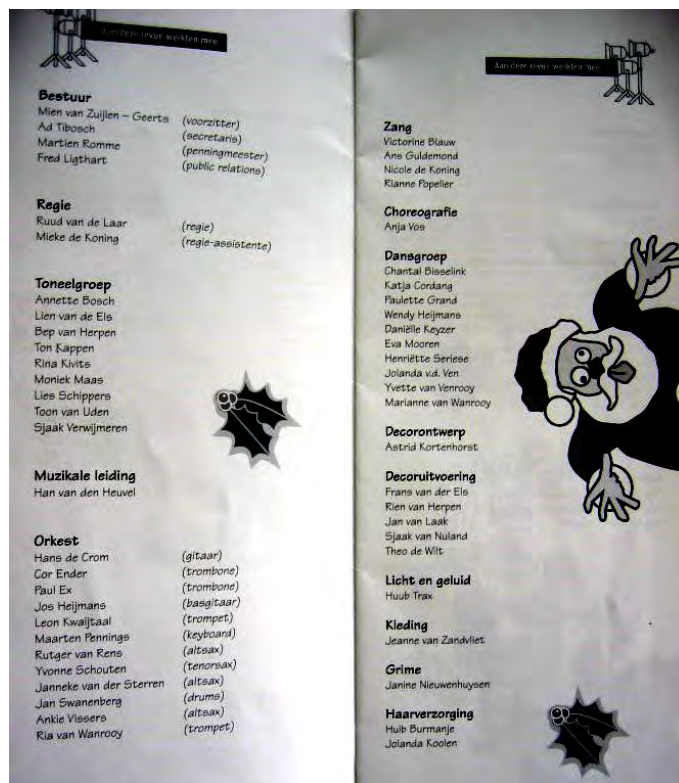
Efkes Nakaarten

Donderdag 28 december 2000

Aanvang 20.00 uur
Zaal open 19.30 uur
De Kentering Rosmalen

Entree f 22,50

*Programmablad "Efkes nakaarten" en het toegangsbe-
wijs. Uit de Rosmalen collectie van Henk de Werd
in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.*

de Laar een regisseur aangetrokken om met de kerstrevue 2000 het plattelandstheater te ontstijgen. Dat is gelukt. Met 'Eftex Nakaarten' wordt het publiek aanvankelijk op het verkeerde been gezet. De naam suggereert een avond vol dorps satire, waarin het gezelschap aansprekende gebeurtenissen en personen van het afgelopen jaar op de hak neemt. Dat is alleen in de aanloop van de show het geval, als de Rosmollese dorpswefkes Wies (Lut) en Bets 'de kudde schapen in de zaal' bespreken. De Rosmalense kerststal in het groot, vindt het duo. Ze zien vooraan wethouder Rien van Grunsven zitten. Als herder. 'Nee, dat kan niet. Hij is een herder zonder kudde.' 'En kijk daar, de Drie Koningen van Rosmalen: Heijmans, Pennings en Hoedemakers.' Gelukkig neemt de humor na het 'Stalleke kijke' snel een andere wending. De avond wordt bepaald door een aaneenschakeling van op zichzelf staande sketches, waarin de Rosmalense kout centraal staat. Simpele klets tussen mensen, die elkaar absoluut niet begrijpen en in het wilde weg langs elkaar praten, groeit uit tot hilarische spraakverwarring. De scènes zijn stuk voor stuk uit het (Rosmalens) leven gegrepen. Dierenleed bij de bushalte: 'Mijn hond is een Oostduitse Rotdweiler. Hij heet Claus, hij zwabbert nogal.' Het reisbureau: 'Oostenrijk vol? Nee, mevrouw, niet voor buitenlandse toeristen.' En niet te vergeten de schoonmoeder met een zeurende knie, die blij is dat haar schoonzoon niet in de buurt kan parkeren en dus lekker lang wegblijft als dochterlief bij haar is afgezet. 'Die man van jou is een zenuwtrek met een stel

glazen kniekers.' Na een stroef begin wint de revue aan niveau en snelheid. Dat is niet in het laatst te danken aan de balletgroep o.l.v. Anja Vos, die met flitsende dansoptredens vaart in de show weet te houden. Een niet onbelangrijk gegeven als je het publiek tweeënhalve uur lang geboeid wil houden."

De toneelgroep, die de sketches op het toneel bracht, bestond uit: Annette Bosch, Lien van de Els, Bep van Herpen, Ton Kappen, Rina Kivits, Moniek Maas, Lies Schippers, Toon van Uden en Sjaak Verwijmeren. De goed presterende dansgroep van Anja Vos bestond uit Chantal Bisselink, Katja Cordang, Paulette grand, Wendy Heijmans, Daniëlle Keyzer, Eva Mooren, Henriëtte Serieuse, Jolanda van de Ven, Yvette van Venrooy en Marianne van Wanrooy.

Het muzikale gedeelte van de revue stond onder leiding van Han van den Heuvel. Het orkest omvatte de volgende mensen: Hans de Crom (gitaar), Cor Ender (trombone), Paul Ex (trombone), Jos Heijmans (basgitaar), Leon Kwaijtaal (trompet), Maarten Pennings (keyboard), Rutger van Rens (altsax), Yvonne Schouten (tenorsax), Janneke van der Sterren (altsax), Jan Swanenberg (drums), Ankie Visser (altsax) en Ria van Wanrooy (trompet). De zang werd verzorgd door Victorine Blauw, Ans Guldemond, Nicole de Koning en Rianne Popelier.

Liedjes die eruit sprongen waren: Lichtjes overal 1 en 2

Aanstekelijke humor in serie sketches Rosmalense Revuegezelschap

Rosmalense kout in vrolijke kerstshow

Pr D 28-12-2000

De balletdanseressen omringen als haremvrouwen hun 'Drie Koningen sultan' Toon van Uden. Brabants Dagblad 28 december 2000. Rosmalen collectie Henk de Werd.

van Ruud van de Laar en de titelsong van de revue: Nakaarten, geschreven door Han van den Heuvel (muziek). Ruud van de Laar en Henk de Werd tekenden voor de tekst. Die liederen luidden:

Nakaarten

Nakaarten, efkes nakaarten
Want het jaar is weer gespeeld
De joker lacht in spiegelbeeld
Om alle fouten en hiaten
Nakaarten, efkes nakaarten
Zo tussen Kerst en ouwe jaar
Hebben we tijd voor mekaar
Om efkes samen bij te praten.

Lichtjes overal (1)
Rond de kerstmis in Rosmalen
Branden lichtjes overal
Kerstversiering in de straten
Het is rustig bij de stal
Maar elke koelkast zit hartstikke vol
We rantsoeneren, van weihnachtstol naar oliebol
Door een actie van de winkels
Mag er iemand naar Tirol

En Jan de Kerstman die brengt met zijn sleet
De dennenbomen, in ieder huis het liefst twee
Naar Lambertus voor de nachtmis
Maar neem wel een tuinstoel mee

Wie zijn die beelden, wie stellen ze voor
Kijk naar die herder, naar wat ik hoor was hij pastoor
Geef een gulden aan de engel
Want daar knikt hij acht keer voor.

Gezellig aan tafel, het hele gezin
Fik in de kerstboom, dat houdt altijd de sfeer erin
Is de kerstman niet meer nuchter
Dan is vader zijn stand-in

Rond de kerstmis in Rosmalen
Branden lichtjes overal
Kerstversiering in de straten
Het is eenzaam in de stal.

Lichtjes overal (2)

Na de kerstmis in Rosmalen
Branden lichtjes overal

Duizendklappers in de straten
Het wordt stiller bij de stal

We maken ons op voor 't eind van het jaar
De laatste centen gaan naar de meubelboulevard
Oliebollen en Champagne
En een blikje kaviaar

In 'n muziektent speelt een orkest
Er wordt gezongen en na gekletst over de kerst
Dansersessen op de planken
Het publiek dat doet de rest

Na de kerstmis in Rosmalen
Gaan we samen naar de show
Om es efkes na te kaarten
Een revue als kerstcadeau

In De Molen, weekblad van Rosmalen, van 20 december 2000, lazen we nog, dat de aanloop naar de revue niet geheel vlekkeloos verlopen was. Door ziekte of familieomstandigheden kon men geen beroep doen op enkele vaste krachten. Gelukkig was men erin geslaagd om een aantal goede vervangers te vinden, al vonden m.n. de spelers het wel sneu voor degenen die niet mee konden doen. Men hoefde geen geboren en getogen Rosmalenaar te zijn om van deze revue te kunnen genieten, omdat er in een soort van Algemeen Beschaafd Rosmalens gesproken en gezongen werd.

2001: Frans Hoedemakers overleden

Op 20 februari 2001 overleed Frans Hoedemakers. Net als Toon van Balkum en Jo van Hoof zette ook Frans Hoedemakers zich in zijn leven voor meer dan 100% in voor "Levensvreugd" en voor het in 1980 opgerichte Revuegezelschap. Hoewel niet meer actief werd zijn overlijden bij het Revuegezelschap betreurd en gevoeld als een ernstig gemis.

Bij zijn overlijden schreef ik een "in memoriam", die ik, enigszins aangepast, als hommage aan hem in dit hoofdstuk opneem.

"Het is nog maar even geleden, dat ik aan Frans Hoedemakers als verjaardagscadeau een leuk boekwerkje over zijn familie en voorvaderen mocht aanbieden. Wie had toen kunnen denken, dat hij vier maanden later niet meer in ons midden zou zijn. Gods besluiten zijn inderdaad soms ondoorgrondelijk.

Frans Hoedemakers werd 22 oktober 1929 in Rosmalen geboren als de zoon van Toon Hoedemakers en Adriana van Meurs. Frans, zijn officiële namen waren Leonardus Gerardus Franciscus, was een van de vele kinderen in dat

Een mooie oude foto van Frans Hoedemakers, spelend op zijn harmonica. Rosmalen collectie van Henk de Werd in het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch.

gezin. Hij werd vernoemd naar de broer van zijn vader, "Lindert Hoed", de vader van inmiddels wijlen Mieke Hoedemakers en de grootvader van Leo Hoedemakers van het bouwbedrijf.

Het gezin, waarin Frans werd geboren kreeg harde klappen te verwerken. Maar liefst 5 broers of zussen van Frans stierven op jeugdige leeftijd: Geerdina werd slechts 15 jaar oud, Frans overleed op 12-jarige leeftijd in 1927, toen "onze" Frans Hoedemakers dus nog niet geboren was, Jan, voetballer bij OJC, werd slechts 20 jaar, Johanna overleed toen ze 21 was en Leonarda werd net nog geen jaar. Dat ging het gezin bepaald niet in de koude kleren zitten. Frans Hoedemakers, de jongste uit het gezin, ging in Rosmalen naar de jongensschool en werd als vanzelfsprekend lid van de KAJ, de Katholieke Arbeiders Jeugd, een afdeling van de toenmalige KAB.

Met zijn mede-leden was Frans toen al actief in de speelgoed-sinterklaasactie, een actie, die alomtewaard werd binnen Rosmalen. Samen met Rosmalense prominenten als Jo van Hoof, Toon van Balkum, Henk van Hassel, Harry v.d. Leest, Jos v.d. Sterren, enz. werd door Frans Hoedemakers de Roamba's opgericht, de Rosma-

lense Amateurs Band. Later ontstond uit deze groep het overbekende Rosmalense muziek- en cabaretgezelschap “Levensvreugd”, dat in de jaren vijftig en zestig een aantal onvergetelijke dorpsrevues op de planken wist te zetten. Ouderen onder ons hebben het nu nog vaak over die uitvoeringen in het toenmalige Bondsgebouw op de speelplaats van de ook al verdwenen Mariaschool, de meisjesschool van de Zusters van Schijndel. In “Lachen is gezond, Ge kunt wè meemaken, Krek iets vur ullie, Ge zot toch zeggen wor, We gaon van ‘t ouw nor ‘t nèj. Laot oewe kop nie hange, Geleufde gè d’r nog aon en Wie ha dè oit gedocht”, schitterde Frans Hoedemakers in de rollen van Snip en Snap en “de gemintewerkers”. Hij was subliem. Het toneelspelen was hem op het lijf geschreven. Hij wist zijn gemeentewerklieden dan ook duidelijk herkenbaar op de planken te zetten. Hij oogstte daarmee veel succes. De laatste revue van Levensvreugd was in 1965. In 1979 werd op Frans opnieuw een beroep gedaan. Een nieuwe revue was in de maak i.v.m. het afscheid van burgemeester Molenaar. “Houdoe Jan” werd zo’n succes, dat er geen weg meer terug was. Het Rosmalense Revuegezelschap ontstond en Frans Hoedemakers speelde daarin een prominente rol. Hoogtepunt was ongetwijfeld zijn vertolking van Hein van Creij in de revue “Kom ‘s nor ons kènderkùpkès kèke. Frans was een gouden troef. Na zijn revueperiode richtte hij het RAT op, het Rosmalense Amateur Toneel en ook hier kon men van zijn vele kwaliteiten profiteren. De biljartclub op De Annenborch, De Hevo, De Heemkundekring Rosmalen....

Ook zij kennen Frans Hoedemakers als een zeer aimabel mens, als een fijne Rosmalenaar met een grote dosis humor, als een Krommenhoeker, die Rosmalen op een perfecte manier wist te promoten.

Zeer terecht werd hij benoemd tot “Rusmollése van ‘t joar 1998” en werd hij recentelijk nog in het zonneke gezet. Jammer, dat hij, door zijn ziekte, daar zelf niet meer bij aanwezig kon zijn. Terwijl wij nog hoopten op enkele fijne jaren met zijn gezin besliste God anders. Zijn overlijden kwam daarom toch nog onverwacht.

Zijn heengaan is voor zijn gezin een harde klap. Hij stond voor zijn Sjaan, zijn kinderen en de kleinkinderen. Fijn, dat hij de geboorte van zijn jongste kleinkind nog net heeft mogen meemaken. Ook wij, Rosmalenaren, zullen hem op veel fronten missen. Hij laat in ons dorp een ongeloflijke leegte achter.

Sjaan, de kinderen en kleinkinderen mogen trots op hem zijn. Laten we hopen, dat ze daarin wat troost vinden bij dit grote verlies.

Frans Hoedemakers werd begraven op ons kerkhof aan de Oude Baan. Hij ruste in vrede.”

2003: Ome Sjef is dood....En dan is t’r koffie

In 2003 schitterde het revuegezelschap opnieuw met een toneelstuk. Het betrof een stuk van de Vlaamse acteur Luc Gijsbrechts, dat hier en daar aangepast was aan de Rosmalense situatie. “Het Revuegezelschap heeft dit jaar dus geen revue. ‘We hadden voor 2004 een revue gepland in het nieuwe multifunctionele centrum’, zei voorzitter Mien van Zuijnen. ‘Onze tekstschrijvers waren al aan de gang. Maar nu het centrum weer is uitgesteld, hebben we de revue op een laag pitje gezet. Om dit jaar toch iets te kunnen brengen spelen we nu weer een komedie.’ Ome Sjef is dood... en dan is t’r koffie!, Betekende een avondje Rosmalens theaterplezier met negen acteurs. Regisseurs waren opnieuw Ruud van de Laar en Mieke de Koning. De komedie stond bol van hilarische verwickelingen. Jaloezie, hebzucht, roddels, drank en seks speelden een rol. “Het stuk speelt zich af in een feestzaaltje in Rosmalen, waar de treurende familieleden na de begrafenis van ome Sjef aan de gebruikelijke koffietafel zitten. In het begin gaat het er nog vrij beleefd aan toe, maar na een paar glaasjes komen de frustraties naar boven. Waarom had Sjef zijn garage als atelier beschikbaar gesteld aan beeldhouwer Robbert? Hoe is ie aan zijn eind gekomen?

Was het soms moord?” (Brabants Dagblad 11 maart 2003) Dezelfde krant schreef in haar editie van 25 maart 2003, over een kostelijke komedie, waarvan het acteespel van hoog en gelijk niveau was en waarbij Tonnie Kappen als de jongste zoon en Daan Gielen als ome Walter, de levensgenieter, een heel bijzondere prestatie leverden.

Geen revue dus, omdat het realiseren van een nieuw cultureel centrum andermaal was uitgesteld.

De geschiedenis herhaalt zich, wordt wel eens gezegd. Rond 1960 zat “Levensvreugd”, de voorganger van het Revuegezelschap, min of meer in hetzelfde schuitje. De bouw van het toenmalige gemeenschapshuis “De Kentering” liet ook erg lang op zich wachten. “Levensvreugd” liet zich echter niet uit het veld slaan en kwam met de revue “Geleufde gè d’r nog aon”. Toch jammer, dat het Revuegezelschap diezelfde stap in 2003, niet zette.

Na 2003 werd het stil rond het Revuegezelschap. De mededeling in 2005, dat het Revuegezelschap was gestopt, kwam voor velen als een verrassing en een teleurstelling. Het betekende tegelijk het einde van 25 jaar Rosmalense revues, los van de revues van “Levensvreugd” uiteraard. Niet alleen Rosmalen-dorp kende revues, ook Maliskamp en Hintham lieten op dit terrein van zich horen.

In de volgende Rosmalla besteed ik aandacht aan de Maliskampse revues.